

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Diana. Ex Apuleio, 2. Metam. Descriptio XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Dixit ad imitationem Anacreontis apud quem Desiderium, & Amor circa Venerem & vado. μῆνυν equitant ἰσὶ Δελφῶν χορῶν οἷς.

Maria persulcantes. melius quam praesultantes expressit, & illud Anacreontis, qui κύμα τιμῶν, & ὄλαρα δαλάζων sulcum maris dixit.

Concha sonans buccinat.

Et apud Nonnum. Triton ipse ἰσὶ μὲν ἠδ᾽ ἰσὶ κόχλῳ. Buccinatorem dixit Cicero filius. epist. 1. l. 16. in eo, ut in ceteris audacior, quam pater.

Speculum praeferit.

In quo delicatissimarum puellarum triumphabat luxus. Senec. 1. natur. q. 17.

Specula totis paria corporibus, auro, argentoque celata sunt: denique gemmis adornata: & plures unum ex his foemina constitit, quàm antiquarum dos fuit, illa, qua publicè dabatur Imperatorum pauperum liberis.

Item Apuleius lib. 6. Metamorph.

Iubet construi currum, quem ei Vulcanus subtili fabrica studiosè poliuerat, & ante thalami rudimentum nuptiale munus obrulerat. Lunæ tenuantis detrimento conspicui: & ipsius auri damno pretiosum. De multis quæ circa cubiculum dominæ stabant, procedunt quatuor candidæ columbæ, & hilaris incessibus picta colla torquentes iugum gemmeum subeunt, sulceptaque domina lætæ subuolant, currum Deæ prosequentes, gannitu constrepenti lasciuunt passeret, & ceteræ, quæ dulce canticant aues, melleis modulis suaue resonantes, aduentum Deæ pronuntiant, cedunt nubes, & cœlum filia panditur, & summus æther cum gaudio suscipit Deam: nec obuias aquilas, nec accipitres pertimescit magnæ Veneris canora familia, tum se protinus ad regias Iouis arces dirigit.

Nosa.

Ante thalami rudimentum nuptiale munus obrulerat. Similiter Claudianus de nuptijs Honorij & Maria.

Mulciber, ut perhibens, his oscula coniugis emittit

Mœnibus, & tales uxorius obrulit artes.

Luna tenuantis detrimento conspicuum.

Significat currum arcuatum, & ad effigiem Luna corniculata figuratum.

Auri damno pretiosum.

Quod enim ars raris: at ex auro ad arcuatam figuram tenuandam: hoc ipso fuit opus politiu. & nobilius.

Currum Deæ prosequentes, gannitu constrepenti lasciuunt passeret.

Passeret, columbæ, oleres sunt in famulatio Veneris. Sappho in hymno ad Venerem.

Καλαὶ δὲ σε ἀγῶν,

Ὀκτὲς τρεῖς δὲ πτέρυγας μελαίνων.

Ποικίλ' ἀνέοντες ἀπ' ὠρεῶν ὀρέγ' ὀδὴ μέσσο.

Pulchri vado te ducebant,

Et veloces passeret, nigras pennas

Vado agitantes, è cœlo aerem

Per medium.

Quod ad columbas, maternas agnoscit aues Aeneas apud Maronem, & Purpureis ales loribus vehitur. Apud Horat. od. 1. l. 1.

Nec obuias aquilas, nec accipitres rapaces pertimescit.

Tales Milui ad rapinas incitatissimi, ut nec Macalli carnibus parcant, Iouis sacra non tangunt.

Τῶν δ' ἐκ τῆ Διὸς ἰσχυρίας οὐκ ἀντρασάσαντο: Aelian. de animal. l. 2. c. 97.

Iouis caruleum supercilium. κοιλίησιν ἐπ' ὀφρύσσι νεβσεκρονίαν. ἰλ. α.

DIANA.

Ex Apuleio, 2. Metam.

Descriptio XII.

Contra Farius lapis in Dianam factus, tenet libratam totius loci mediocritatem: signum perfectè luculentum, veste reflatum, procursum vegetum, introeuntibus obuium, & maiestate venerabile. Canes ytrinque secus Deæ latera muniunt, qui canes & ipsi lapis erant. His oculi minantur, aures rigent, nares hiant, ora læuiunt, & sic vnde iatratus de proximo ingruerit, cum putabis de faucibus lapidis exire, & in quo summum specimen operæ fabrilis egregius ille signifex prodidit, sublati canibus in pectus arduis, pedes imi resistunt, currunt priores: Ponè tergum, Deæ saxum infurgit in speluncæ modum, muscis, & herbis, & folijs, & yrgultis,

T t t

& pan.

& pampinis, & arbusculis alibi de lapide florentibus: sub extrema saxi margine poma, & yua faberrimè polita dependent, quas ars æmula naturæ, veritati similes explicuit: putres ad cibum inde quædam posse decerpi, & si

fontes, qui Deæ vestigio discurrentes in leuē vibrantur vndam, pronus aspectus, credes illos, vt rupe pendentes iacemos, nec agitationis officio carere.

DIONYSII STATVA.

Callistratus in signum Dionysij.

Descriptio XIII.

Δαδάλω μὲν ἔην ἰδὲν τῶ περι κρητῶν
πιστεύειν θαύματα, κινέμεν μὲν μηχανῶν
τὰ ποιήματα, καὶ πρὸς ἀνθρώπων
νῦν ἀφ' ἧσιν ἐκβιάζεται τὸ χρυσόμ. αἱ δὲ
πραξιτέλειοι χεῖρες ζωτικὰ διόλθη κατεσκευά-
ζον τὰ τεχνήματα. ἄλλος ἦν, καὶ δι' ὅς εἰσ-
κει, ἠδὲ σχῆμα μιμῆδου. οὕτω μὲν ἀ-
πῶ, ὡς πρὸς σάρκα μεταρρυθμιζέσθαι τὸν
χαλκόν. οὕτω καὶ ὑγρόν, καὶ κεχάλασμένον ἐ-
χῶν τὸ σῶμα, ὡς δὲ ἐτέρας ὕλης, ἀλλὰ μὴ
χαλκῶ πεφυκός. ὅς χαλκός μὲν ἦν, ἠρυσθάνε-
το. ζωὴς δὲ μετασίαν ὄσχευον, ἐβόλετο τὴν
ἰδέαν δεικνύσαι. ἀφαιμένω δέ σι, πρὸς τὴν
ἀκίην ὑπερίστατο. καὶ ὄντως μὲν ὁ χαλκός ἦν
σεργανός. ὑπὸ δὲ τὴν τέχνης μαλατόμυθου
εἰς σάρκα, ἀπέδιδρασκε τὸ χεῖρὸς τὸν ἀφ' ἧ-
σιμ. ἦν δὲ ἀνδρὸς, ἀερότηθου γέμιον, ἠμέρω
ρεόμυθου, ἦν αὐτὸς Ευριπίδης ὁ βαλχαιῶν
εἰσοποιήσας δὲ φῶτε. κισός δὲ αὐτὸν ἔσπε-
περὸν ὅτι ὁ κίβλω. ὡς κισός ἦν ὁ χαλκός,
εἰς κίβλω καὶ ἀπόμυθου, καὶ τῶν βοσφύχων
πρὸς ἐλικτήσας ἐκ μεταώσας. κεχυμένους ἀνα-
στέλλω. γέλωθου δὲ ἔμπεθου, ὁ δὲ καὶ παν-
τός ἦν ἐπέλενα θαύμαθου ἠδὲ ὄντως ἀφίνοι
τὴν ὕλην τεκμήρια, καὶ τὴν παλῶν δὴ λωσιμ
ὑποκρίεσθαι τὸ χαλκόν. νεβρός δὲ αὐτὸν ἔσκε-
πεν ὄσχευον εἰσὼν διονυσίου. μοσπιδεσθαι,
ἀλλ' εἰς τὴν τὸ ὄσχευον μίμησιν ὁ χαλκός μετε-
βάλλετο. εἰσκει δὲ τὴν λῶραν ἐπερὶ τῶν τῶ
δύρω. ὁ δὲ δύρωθου ἠπάτα τὴν ἀφ' ἧσιμ, ἐκ
χαλκῶ πεποιημένθου, χλερόν τι, καὶ τεθγλός
ἀποστέλεν ἰδοσάσθε πρὸς αὐτὴν ἀμειβόμε-
θου τὴν ὕλην. ὁμοίαν δὲ ἦν περι διαγέσ, μα-

DA Edalo sine integro fuit videre in
Creta, incredibilia quædam, ac miranda
opera, que fabricis occultis agitarentur, vique
aurum ad humanos sensus effingendos præ-
ter naturam cesserit: verum, Praxitelis manus
spirantia profus molitæ sunt artis simula-
chra. Nemo fuit, in quo Dionysius constite-
rat, adolescentis habitum imitatus, ita certè
molliter, vt æs cum carne, summa concinnitate
congrueret: adeò verò tenerum, ac deli-
catum corpus inerat, vt ex alia quavis mate-
ria, potius quam ex ære conflatum videretur.
Siquidem æs cum esset, erubescerebat: & cum
vitæ communionem haberet nullam, eius ta-
men speciem gestiebat præ se ferre: nam si
contractiles, ad tactus aciem cedebat: ac reip-
sa quidem solidum, & contumax metallum,
sed artificio mollium in carnem pulpofam,
manus contactum subire fugiebat: cæterum
floridus, tenerritate refertus, ac cupidine dif-
fluens cernebatur, qualem Euripides ipse in
Bacchis accurata simulachri fictione expres-
sit. Hedera certè ipsum circumuestiebat: erra-
tico corymborum flexu in orbem diffusa; æs
quippe instar hædæ in ramos inflexum, cin-
cinnorum nodos à fronte diffusos colligebat:
totus porò in risum effusus viscebat, quod
certè omne miraculum excedebat, cum vo-
luptatis notas exprimeret materia, & metal-
lum nature æmulum, per motiones, affectusque
fingeret. Hiannuli membrana ipsum velabat,
non qualem Dionysius solebat appensam ha-
bere, sed ad pellis imitationem æs conforma-
tum erat. Porò stabat, lyram thyrsu fulciens:
ac thyrsus etiam sensum fallebat, quippe qui
ex ære fabricatus, viens quiddam ac flori-
dum cum ipsa certans materia, iaculari pu-
tabatur. Prætercæ oculus igne rutilans, furi-
osum intuebatur, sed enim metallum vim bac-
chantis